

28. srpna shořelo vnitřní zařízení v sušárně Josefa Patrása, č. 9.

Požár

1913

Léto v tomto roce bylo velice deštivé, takže rané obilí bylo velice špatné. Chmelnice byly napadeny mšicemi. Pilně se keře chmelové postříkávaly.

Počasi

Stríkané chmelnice daly slušný výnos. Vypěstováno v obci 2341 balíků chmele. Cena chmele se pohybovala od 220 K až do 300 K za 50 kg. Od 23. srpna zavládlo krásné počasí, které bylo až do Martina. Ceny obilí: žito 100 kg 16-17 K, pšenice 20-22 K, ječmen 14-16 K, oves 12-13 K.

Úroda

Vykonány volby do obecního zastupitelstva a zvoleni: Starosta: Jakub Kučera, č. 210, I. radní: Josef Stehlík, č. 66, II. radní: Ludvík Wachtl, č. 80, III. radní: Josef Cédla, č. 84, IV. radní: Alois Ibl, č. 93, V. radní: Josef Klůc, č. 10, VI. radní: Alois Krejza, č. 60. Členové výboru: František Patrás, č. 38, Dr. František Topka, č. 97, Jakub Štis, č. 79, František Šíma, č. 42, Josef Ransdorf, č. 22, František Klouček, č. 252, Josef Patrás, č. 9, Josef Hocký, č. 46, Josef Vrábík, č. 75, Jan Patrás, č. 65, Rudolf Fojtík, č. 17, Emil Fojtík, č. 63, Rudolf Ransdorf, č. 29, Ludvík Štros, č. 90, Adolf Tůma, č. 222, Antonín Hocký, č. 227, Bohumil Englický, č. 201

**Volby
do zastupitelstva**

Říšský poslanec František Kulich intervenoval v příčině zřízení telefonní sítě v Kněževsi.

Telefon

Starosta zúčastnil se exkurze v Ražicích za příčinou získání informací ohledně zřizování elektráren.

Exkurze

Po zemřelém Němečkovi, který byl dlouhá léta ponocným, obdržel toto místo Tomáš Patrás.

Ponocný

Tohoto roku postavena a uválcována byla silnice k Chrástánům. Tehdy se jednalo o rozšíření silnice, ale poněvadž tato myšlenka narazila na odpor některých majitelů pozemků při bývalé cestě, bylo od rozšíření silnice upuštěno. Dělníkům, zaměstnaným na stavbě, platilo se 20 až 24 h za hodinu práce.

Silnice

Dne 20. ledna o 4 hodině ranní počalo hořeti obytné stavení čís. 101 (přeškrtnuto, červenou tužkou dopsáno „98“) vedle školy. Zakrátko trčely jen zdi – ostatní shořelo.

Požár

K žádosti místního odboru Národní jednoty severočeské byl koupen skioptikon a pořádána řada přednášek v obci i v okolních vesnicích.

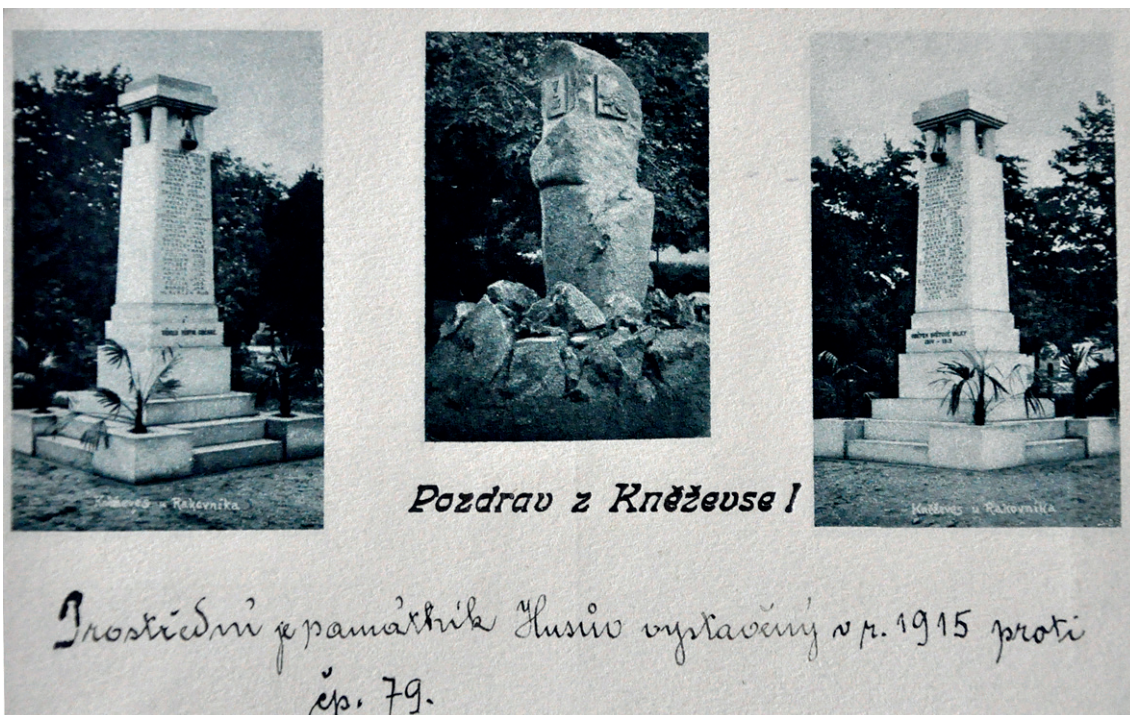
Skioptikon

1914

- Mobilizace** Strašný je rok 1914 v paměti současné generace lidské. V neděli dne 26. července 1914 přijeli do obce s automobily, do Kněževsi též, aby rychle vyvěsili plakáty oznamující, že válka jest vypovězena a nastává mobilizace. Strašné ustrnutí na všech stranách! Nevěřil hned nikdo, že je to doopravdy.
- Odjezd branců** Již v pondělí 27. července odjíždí mnoho synů kněževeských, svobodných i otců rodin, loučí se těžce se svými, aby mnozí nespátřili více svých drahých a našli těžkou smrt v cizině.
- Rekvizice** Nato ve středu 29. července odevzdávají se koně a vozy k válečným účelům. Mnohá rodina zůstala bez hospodáře i bez potahu. Nikoho ani nenapadlo, že by mohlo během války dojít k bídě a hladu. Avšak již dne 21. října 1914 c. k. okres. hejtmanství v Rakovníku nařizuje rekvizici ječmene, kterýž je vykupován za 21,50 K. Brzy nato obec Kněževs sama na vyzvání hejtmanství vykupuje 50 q pšenice pro účely válečné. Pak nařízen soupis žita a odvedení téhož v množství 60 q.
- Padlí a zajatí** Již v roce 1914 mnoho kněževeských upadlo do zajetí v Rusku i v Srbsku.
- Starosta** Starostou obce tohoto roku byl pan Jakub Kučera z čís. 20.
- Úroda** Chmele toho roku prodalo se 4689 balíků a cena jeho byla 80 – 100 K za 50 kg.
- Nové domy** Nové budovy během roku 1914 přibyly následující: č. 267, 268, 270, 271, 272 a 274.
- Trhy** Odbývání dobytčích trhů v Kněževsi za příčinou malého přílivu dobytka se na neurčito odložilo, avšak již 27. listopadu 1914 povoluje se obecnímu zastupitelstvu pořádání týdenních trhů, což se ale nevěžilo.

1915

- Husův pomník** Národ náš připravoval se co nejokázaleji oslaviti v r. 1915 pětisetletou památku upálení Mistra Jana Husa, aby ukázal, jak jej obdivuje a ctí. Než litice válečná omezila slavnosti ty na míru nejmenší, neboť vláda rakouská viděla v nich k tomu všemu probouzející se češství. Ostatně život spolkový ochaboval pro nedostatek členů a různé těžké zájmy. Každý honil se za živobytím, každý s hrůzou očekával věci příštích. A i v té těžké době komité pro vystavění pomníku Husova v Kněževsi zřizuje památník v horní části parku proti statku čp. 81 na náměstí Husově. Je tam balvan vážící 30 q, na němž jsou upevněny tři bronzové desky a okolí upraveno.

Pomník padlých a Husův pomník

Do základů vložili plechovou krabici s pamětním spisem a různými památkami. Celkový náklad činil 500 K.

Mezitím koná se odvod za odvodem. Provádí se rekvizice jedna za druhou. Rekviruje se nejen obilí, koně, maso, píce, sbírá se i mosaz a měď, později násilím odvádějí též i psy (Iblovic pes) a snímají z věží zvony, aby z nich ulili kanony.

A trpí při tom všichni, nejvíce chudý lid, dělnické rodiny, které uváděny jsou v bídu neskonalou a v zoufalství.

Platno je málo zásobováno, které provádí c. k. okresní hejtmanství. Později, zvláště pak ke konci války, vyskytne-li se něco na prodej u kupce anebo řezníka, lid se sbíhá, stojí v řadách jeden za druhým, kterýmž říkalo se „fronty“. V nich čekalo se mnohdy celé hodiny, někdy i celý den a často k tomu nadarmo.

Zavedli zvláštní chlebenky, moučenky, cukřenky, tabačenky, samé papírové poukázky i na petrolej, maso, mýdlo atd. Odměňuje se rodinám toho všeho nesmírně malounko.

Ve mlýnech mele se pod státní kontrolou na zvláštní poukazy. Bez nich nelze mlít. Různé podvody při tom silně se zakořenily.

Rekvizice potravin a dobytka vede se pod dozorem četnictva i vojska bezohledně a často hodně nespravedlivě za veliké korupce. Hospodáři schovávali do skrýší obilí i dobytek a běda tomu u koho se to našlo.

Odvody

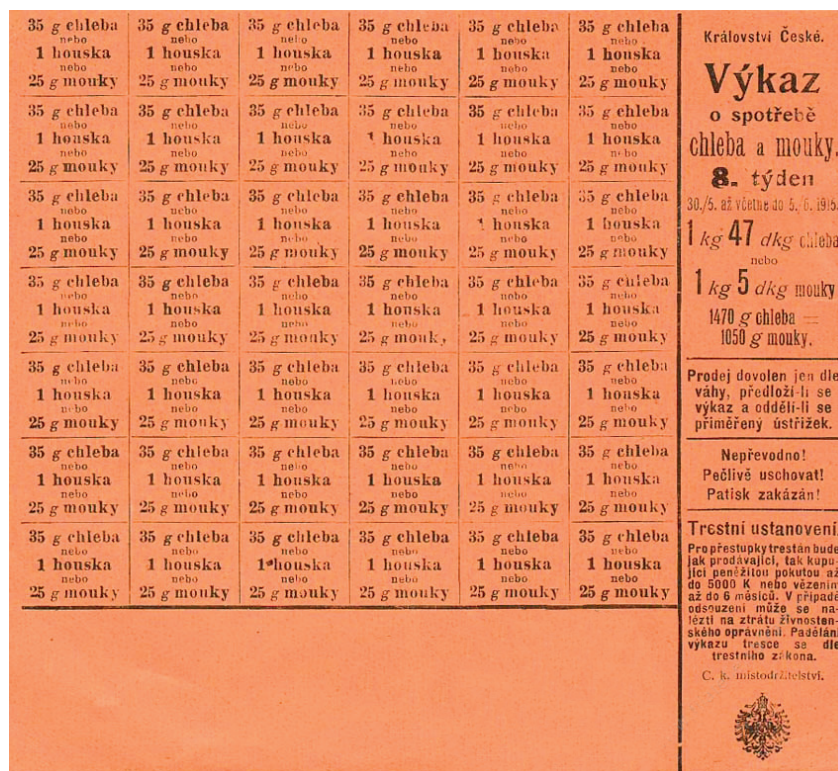
Útrapy chudého lidu

Zásobování

Poukázky

Mletí obilí

Rekvizice

Válečné poukázky, tzv. chlebenky.

- Odpor** Přírozeno, že došlo někdy i k odporu ze strany poškozených.
- Slavnosti** Vláda nařizuje různé slavnosti veřejné, zvláště školní, aby udržela náladu lidu. Nutí k sázení památníků (stromů).
- Rozšíření hřbitova** Vláda čeká epidemie. Nařizuje proto rozšíření hřbitovů. V Kněževsi rozšiřuje se hřbitov na pozemku p. Jos. Launa, zakoupeném za 3000 K, a staví zeď kolem za 3 672,09 K panem stavitelem Fr. Donátem z Rakovníka.
- Kolna** V té době staví se i kolna z bílých cihel nad čp. 19 za 1690,20 K. Také zdivo terasy u kostela se opravuje.
- Uprchlíci** V krajích, kde válka zuří, je ještě mnohem hůř. Lid prchá s holýma rukama, jen aby život zachoval. Tito běženci jsou pak rozdělováni po Čechách, i Kněževs ubytovala 67 polských uprchlíků.
- Válečné půjčky** Vídeň nutí obyvatelstvo k upisování válečných půjček. Slibuje proto výhody, chválí, hrozí. Celkem vypsáno 8 půjček. Nálada pro ně rapidně klesá s celkovou situací. Tak 1. válečná půjčka v Kněževsi dala 50 000 K, pátá 40 tisíc K, šestá 35 tisíc K, osmá 25 tisíc K.
- Alej na počest padlých** Národ se sympatiemi vzpomíná trpících synů svých na různých bojištích a uctivě chová památku padlých. Kněževs na počest padlých zřizuje na hřbitově v r. 1915 smuteční alej čítající 6 bříz zasazených v nové části hřbitova.

Nové domy v r. 1915 jsou: čp. 269 a 273.

Pan Jakub Kučera z čp. 210 vzdal se úřadu starosty a za něho nastupuje pan Josef Hocký z čp. 46.

V r. 1915 bylo v Kněževsi sklizeno 2410 balíků chmele, prodával se průměrně za 100 K.

1916

V tom čase váleční zajatci Srbové, Rusové, Italové zasiláni jsou do obcí na polní práce, což je jejich ještě nejlepší úděl, neboť jinak v táborech podvýživou a epidemiemi hromadně hynou. I v Kněževsi jsou tací. Někteří navázali poměr se zdejšími děvčaty a měli s nimi i děti.

Dovoz a vývoz do Rakouska-Uherska ustal. To jeví se ve všem i v ceně chmele, kteráž silně klesá a způsobuje s nedostatkem pšenice vykopávání chmelnic.

I bída o palivo a svítivo vzrůstá neuvěřitelně. Proto i v Kněževsi, v jejímž okolí se kdysi dolovávalo na uhlí a staré ty doly jsou zasypaný a jen „haldy“ a dům čp. 140 „Kolonie“ a čp. 189 „Staré hory“ nasvědčují, že byly, otvírá se nový důl „František“ v r. 1916 nalevo kousek cesty (as 200 m) od křižovatky silnice a dráhy na východ. obvodu Kněževsi směrem k Chrástánům. Důl ten otvírá p. Fr. Šmíd, majitel mlýna v Rakovníku. Později pak naproti přes silnici v r. 1920 otevřel nový důl „Karel“, když přestalo se na „Františku“ dolovati.

V r. 1916 chmele bylo v Kněževsi 1970 balíků po 60-80 K.

Bída neuvěřitelně vzrůstá. Nedostatek, hlavně potravin, tvoří novou třídu občanů, takzvaných „keřasů“. To jsou ti, kteří potajmu kupují a tajně prodávají, bez milosrdenství jiné odírají a velmi bohatnou. Jsou velmi nenáviděni, před válku nemajetní, po ní bohatí.

V roce 1916 staví se jen čp. 284.

1917

Dne 24. února 1917 došlo z nařízení vlády ke snětí 3 zvonů ze zvonice kostela kněževského, aby z nich děla se robila. Naposledy rozezvučely se zvony ty, které taková léta občanům vyzváněly, naposledy zahlaholily a pak vojáky byly sejmuty. Sešli se kněževští, aby se s nimi rozloučili jako s drahými svými, kolem nichž plul život jich a předků a mnohý se slzám neubráníl. Dva menší spuštěny byly po schodech a třetí větší byl shozen oknem na západní straně věže, aniž by se rozbil. Ofotografovány byly

Nové domy

Nový starosta

Sklizeň chmele

Zajatci

Cena chmele

Uhelný důl

Sklizeň chmele

„Keřasení“

Nový dům

Rekvizice zvonů

p. Fr. Xaverem Kučerou a fotografie jich vloženy do pamětní knihy Spořitelního a záložního spolku v Kněževsi. Největší zvon z r. 1857 měl reliéf sv. Petra a vážil 313 kg. Druhý zvon vážil 148 kg. Měl v reliéfu kříž, který objímá sv. Magdalena. Třetí byl puklý. Toho se ani nepoužívalo, vážil 58 kg a měl reliéf sv. Barbory, přelit byl r. 1857. Rakouská vláda vyplatila za zvony 2 076 K a obnos ten hned musil býti upsán na válečnou půjčku.

Malý zvonek Ještě pak 2. září 1917 sejmut byl malý zvonek 12 kg těžký a vyplateno zaň 48 K.

Návštěva arcibiskupa Dne 12. června 1917 zavítal do obce naší arcibiskup Huyn, nepřítel všeho českého. Pod nátlakem dne 10. června 1917 usnáší se obecní zastupitelstvo na přivítání tohoto arcibiskupa. Pan Ant. Hocký z čp. 46 zůstal si důsledným a jako před léty protestuje proti tomu. Když však vítati se mělo, ti, kteří měli vítati, se nedostavili. Konečně slavný ten arcibiskup viděl zřejmou k sobě neúctu a proto, když v nové části hřbitova uviděl nový kříž bez Krista, rozhněval se svatým hněvem a přál Kněževským nepoddajným ve své řeči na hřbitově, aby válka ještě alespoň 3 léta trvala a hlavy jim napravila.

Bída Válka trvá a bída do nekonečna vzrůstá.

Nálada lidu Lid stává se netrpělivým a zoufalým. Krádeže zvláště v polích silně se množí, každou chvíli již proskakuje různé násilí. Vláda cítí, že co nevidět bude úplně bezmocnou. Vojáci z bojišť jezdí na dovolenou, ale vracejí se nepravidelně anebo se doma skrývají. Není co jísti, čím se obléci, každý cítí, že neodvratný konec se blíží. Plno zdejších padlo a mnoho nemocných je na dovolené.

Chmel Toho roku bylo chmele 2044 balíků, cena za 50 kg byla 120-160 K.

Nový dům Vystavěn byl vzhledem k těžkým poměrům jen jeden dům, čp. 275.

Úpadek autorit Jak upadla autorita c. k. rakouské vlády, právě tak rapidně klesla autorita všeho, co s ní jakkoliv souviselo.